

דו"ח התקדמות – מכון עד הנה

יוסף מרדכי דובאוויק, מרץ 2018

בחודשים האחרונים המשכתי לעסוק בתולדותיו של הרב יעקב משולם אורנשטיין. מחקריי בתולדותיו הניבו נכון לעכשיו שלשה מאמרים, כדלהלן:

- להסכים על גוף הספר דבר שפתים אף למותר": תרומת הסכמותיו של רב יעקב משולם אורנשטיין לתולדות הספר העברי", ('ספר גריס', בדפוס)
- "מקורות מידע רב גוניים: הסכמותיו של הרב יעקב משולם אורנשטיין", עלי ספר כט (בדפוס)
- "תולדותיו ודרכי לימודו של בעל הישועות יעקב", ישרון לז (אלול תשע"ז), עמ' תתכא-תתסא

בחודשים האחרונים עסקתי בכמה נושאים. ראשון, אני דן בפן המשפטי של ההסכמה במשנתו של רב יעקב אורנשטיין. בנושא זה אספתי את החומר הנדרש, ועומד בתוך ניתוח החומר. חלק מן המסקנות נכתבו כבר, ואי"ה עם סיום הכתיבה, אשתדל לפרסם אותם.

הנושא השני בו אני עוסק הוא השפעתן של נשים בעלות בתי-דפוס על עולם הספר. כדי להעריך השפעה זו (אם ישנה בכלל), אני טורח להכין רשימה ביבליוגרפית של כל הספרים שנדפסו בידי נשים מדפיסות, ולבחון אם יש משום חידושים בהדפסתם. לאחר מכן, יש לבחון האם חידושים אלה הם של בעלת הדפוס או יועץ חיצוני וכדומה.

בהמשך לעבודתי בתולדות חיי של הרב אורנשטיין, עלו בידי בירורים חדשים ביחסו של רב אורנשטיין ל'משכילים'. החומר עדיין בשלבי ניתוח. בנוסף, אני מגבש רשימה של תשובותיו של רב יעקב אורנשטיין שלא נדפסו בתוך קובץ תשובות מסודר, כדי לגשת לאבחון כללי ופרטי של כל תשובותיו.

נושא אחרון שמעסיק אותי הוא מוסד השחיטה בגליציה במאה התשע-עשרה. התעניינות זו כוללת בירור שכרו של שוחט ובודק, מוסד התקנות שהתקנו בידי רבני גליציה כדי לבצר המוסד, ועוד. אני עדיין בשלב של איסוף חומר.